

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความเครียดและวิธีการเผชิญปัญหาของน้องที่มีพี่เจ็บป่วยเรื้อรัง
ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ นางสาวพัชราพรรณ ทิพวงศา
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมภา สุตรา)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ปัญญากรณ์ ชุตังกร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภวัฒน์ วงศ์ธนวิสุ)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษาถึงความเครียดและวิธีการเผชิญปัญหาของน้องที่มีพี่เจ็บป่วยเรื้อรัง โดยอาศัยแนวคิดหลักของลาซารัสและฟอล์คแมน (Lazarus and Folkman, 1984) มาเป็นแนวคิดในการศึกษา ตัวอย่างคือ เด็กอายุระหว่าง 8 - 12 ปี ที่มีพี่เจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง เข้ารับการรักษาที่ห้องตรวจโรคทางกุมารเวชกรรม แผนกตรวจรักษาผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลสมหาราชนครราชสีมา จำนวน 44 คน เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน 2542 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของครอบครัวเด็กป่วยและตัวอย่าง ส่วนที่ 2 เป็นแบบประเมินแหล่งของความเครียดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษานำร่อง เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ส่วนที่ 3 เป็นแบบประเมินวิธีการเผชิญปัญหาของน้องที่มีพี่เจ็บป่วยเรื้อรัง คัดแปลงจากเครื่องมือประเมินวิธีการเผชิญปัญหาของไรอัน-แวงเกอร์ (Ryan-wenger, 1990) ที่นำแนวคิดลาซารัสและฟอล์คแมน (Lazarus and Folkman, 1984) มาพัฒนาเครื่องมือ คุณภาพของเครื่องมือโดยการหาความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่านและหาค่าความเที่ยงโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาชได้ค่า 0.81 สำหรับแบบประเมินแหล่งของความเครียดและ 0.7 สำหรับแบบประเมินวิธีการเผชิญปัญหาของน้องที่มีพี่เจ็บป่วยเรื้อรัง นำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ความถี่ ร้อยละ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สถานการณ์ที่น้องส่วนใหญ่ประเมินว่าเป็นความเครียดได้แก่ การเห็นพี่ต้องเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลหรือตรวจตามนัด ร้อยละ 90.7 การเห็นพี่ได้รับการฉีดยา เจาะเลือดเป็นประจำ ร้อยละ 87.2 และการเสียใจที่พี่ต้องป่วย ร้อยละ 86.4

2. สถานการณ์ที่น้องส่วนใหญ่ประเมินว่าเป็นความเครียด เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านได้แก่ ด้านการเจ็บป่วยและผลลัพธ์การเจ็บป่วยที่เกิดขึ้น คือ การเห็นพี่ต้องเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลหรือไปตรวจตามแพทย์นัด ร้อยละ 90.7 ด้านสัมพันธภาพในครอบครัว คือ การต้องแยกจากพี่บ่อยๆเนื่องจากพี่ป่วยหรือเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลร้อยละ 78.0 ด้านพฤติกรรมการปฏิบัติของบิดามารดาและการตอบสนองด้านจิตใจ อารมณ์ คือ การที่บิดามารดามักจะรักและเข้าข้างเด็กป่วยเสมอ ร้อยละ 60.0 และด้านแบบแผนการดำเนินชีวิตพบพาน้ำที่ คือ การต้องช่วยเหลือบิดามารดาในการทำงานบ้านหรือดูแลท่านมากขึ้นร้อยละ 48.5

3. วิธีการเผชิญปัญหาที่น้องเด็กป่วยโรคเรื้อรังเลือกใช้เพื่อจัดการกับความเครียดที่เกิดขึ้นพบว่า ด้านการเผชิญปัญหาที่มุ่งอารมณ์ คือ การพยายามลืมเรื่องที่ไม่สบายใจ การเชื่อมั่นว่าพี่จะหาย การออกจากบ้านไปเล่นกับเพื่อน การร้องไห้ และการแยกตัวอยู่เงียบๆคนเดียว (ร้อยละ 84.1 , 84.1 , 79.5 , 70.5 และ 65.9 ตามลำดับ) ด้านการเผชิญปัญหาที่มุ่งแก้ไขปัญหาคือ การตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้น การพยายามเชื่อฟังพ่อแม่มากยิ่งขึ้น การขอให้พ่อแม่ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาการเข้าไปช่วยเหลือดูแลพี่ที่ป่วยมากยิ่งขึ้น และการคิดถึงเรื่องดีๆเกี่ยวกับพี่ที่ป่วย (ร้อยละ 86.4, 79.4, 79.4, 77.3 และ 77.3 ตามลำดับ)